

Paavo Arhinmäki vas ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä valtion taiteilija-apurahoihin (610 000 euroa)

Eduskunnalle

Taide avaa näkökulmia ihmiseen ja ympäröivään yhteiskuntaan. Se herättää tunteita ja elämyksiä. Taide voi parhaimmillaan myös antaa äänen niille, joiden ääni ei muuten kuulu. Se on kanava yhteiskunnalliselle keskustelulle ja valtavirrasta poikkeavien asioiden esiin nostamiselle.

Taide on merkinnyt ihmisille, yhteisöille ja kansakunnille oman identiteetin rakentamista. Näin on ollut myös Suomessa, jossa taiteen kultakausi oli merkittävä kansallisen identiteetin rakentaja. Suomen itsenäisyyden satavuotisjuhlavuotena on syytä huomata taiteen merkitys suomalaisuudelle.

Sivistysvaltioissa onkin yleensä katsottu tärkeäksi tehtäväksi tukea taidetta ja taiteilijoiden toimeentuloa. Näin ei tueta ainoastaan taiteilijoita, vaan taiteen välilliset työllisyysvaikutukset heijastuvat laajalti yhteiskuntaan.

Tällä hetkellä taiteilijoiden toimeentulo on muuta väestöä heikompaa, vaikka he tuottavat merkittävää lisäarvoa työllään ja kattavat lisäksi toimeentulostaan työhönsä liittyviä kustannuksia. Taiteilijoiden konstruoitu mediaanikokonaistulo oli vuonna 2010 tehdyn tutkimuksen mukaan 30 000 euroa, kuvataiteen alalla reilut 20 000 euroa. Kuvataiteilijoiden pienituloisuusaste oli 33 % kaikkien taiteilijoiden 17 %. Taiteilijoiden pienituloisuusaste on siis muuta väestöä korkeampi.

Merkittävä syy taiteilijoiden toimeentulon ongelmiin on heidän toimeentulonsa riippuvaisuus apurahoista, joiden kesto on usein lyhyt ja saatavuus kovan kilpailun takana. Yksityisten rahastojen ja säätiöiden tuki taiteilijoille on yhä merkittävämmässä osassa heidän toimeentuloaan. Taiteen rahoittamisessa on tapahtunut vuosikymmenten saatossa muutos, sillä vielä 1960–70-luvuilla vallitsi konsensus siitä, että taidetta tuli rahoittaa etupäässä julkisin varoin.

Valtion taiteilija-apurahoja myönnetään valtion taiteilija-apurahoista annetun lain (734/1969) 3 §:n mukaisesti 545 apurahavuotta vastaavan summan verran vuosittain. Valtion talousarvioesityksessä näihin apurahoihin on budjetoitu 11 069 000 euroa. Tämän määrän korottaminen 30 apurahavuodella vaatisi noin 610 000 euron korotuksen määrärahaan. Olen tehnyt talousarvioaloitteen lisäksi lakialoitteen valtion taiteilija-apurahoista annetun lain 3 §:n muuttamisesta vastaavalta osin.

Talousarvioaloite TAA 27/2017 vp

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 610 000 euroa momentille 29.80.51 ja lisää momentin perusteluihin maininnan, että määräraha osoitetaan valtion taiteilija-apurahojen määrän lisäämiseen 30:lla apurahavuodella.

Helsingissä 29.9.2017

Paavo Arhinmäki vas
Silvia Modig vas
Annika Lapintie vas
Hanna Sarkkinen vas
Anna Kontula vas
Matti Semi vas
Aino-Kaisa Pekonen vas
Li Andersson vas
Kari Uotila vas
Markus Mustajärvi vas
Katja Hänninen vas
Jari Myllykoski vas